

Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej

Mgr Aleksandra Struga

Architektoniczne przystosowanie mieszkań do specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo

Praca doktorska z dziedziny: architektura i urbanistyka, napisana pod kierunkiem
dr hab. inż. arch. Przemysława Nowakowskiego

Streszczenie

Opracowanie ma na celu analizę potrzeb mieszkaniowych osób niepełnosprawnych z dysfunkcjami narządów ruchu i zaproponowanie adaptacyjnych rozwiązań w kontekście mieszkań wzniesionych w technologii wielkopłytywowej. Analiza ewolucji tych potrzeb ma posłużyć do określenia odpowiednich rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych.

Rozdział I: opisuje przyczyny podjęcia tematu pracy doktorskiej oraz tezy:

Motywacją do podjęcia tematu były głównie osobiste doświadczenia, tzn. bycie osobą niepełnosprawną, co wymaga dostosowania mieszkania pod względem architektonicznym do zmieniającego się stanu zdrowia. Mieszkanie, jako dobro pierwszej potrzeby, ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie oraz spełniania obowiązków społecznych. Istnieje konieczność adaptacji przestrzeni mieszkalnej do indywidualnych potrzeb i preferencji użytkowników, co staje się wyzwaniem w kontekście kompleksowej modernizacji istniejących zasobów mieszkaniowych. Polska gospodarka mieszkaniowa boryka się z deficytem odpowiednio przystosowanych mieszkań, co wymaga podjęcia działań mających na celu zwiększenie walorów adaptacyjnych i użytkowych budynków mieszkalnych. Poprawa jakości funkcjonalno-przestrzennej lokali jest kwestią priorytetową z perspektywy społecznej, wymagającą uwzględnienia potrzeb ogólnospołecznych oraz indywidualnych użytkowników, na co pozwala ergonomia jako wiedza interdyscyplinarna. Współczesny rozwój cywilizacyjny podnosi świadomość społeczną w zakresie integracji społecznej osób niepełnosprawnych, stawiając fundamentalne wyzwanie dotyczące zaspokajania jakościowych potrzeb mieszkaniowych przez optymalizację stref użytkowych w istniejących budynkach.

Rozdział II: dotyczy ewolucji sytuacji mieszkaniowej w Polsce po 1945 roku

Opisuje sytuację mieszkaniową na przestrzeni dziesięcioleci od zakończenia II wojny światowej, aż po reformę ustrojową w latach 90.

Rozdział III: opisuje zarys historyczny rozwoju adaptacji architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Porusza kwestie rozwoju elementów wspomagających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, takich jak: windy, pochylnie, platformy oraz wózek inwalidzki

Rozdział IV: dotyczy rodzajów niepełnosprawności ruchowych oraz ich wpływu na kształtowanie środowiska architektonicznego.

Najpierw opisane jest to, czym jest niepełnosprawność ruchowa, a następnie poruszane są kwestie dotyczące wymogów przy projektowaniu przestrzeni mieszkalnej dla osób niepełnosprawnych.

Rozdział V: opisuje systemy budownictwa wielkopłytowego (z uwzględnieniem najważniejszych systemów pod kątem tematu rozprawy doktorskiej).

Rozdział VI: dotyczy zagadnień związanych z aspektami bezpieczeństwa w mieszkaniu, tj. zalecanych środków ostrożności oraz zasad bezpieczeństwa w mieszkaniu.

Rozdział VII: dotyczy analizy potrzeb mieszkaniowych osób niepełnosprawnych ruchowo.

Jest to rozdział kluczowy dla całości rozprawy, ponieważ zawiera w treści studium przypadków – rozbudowane kwestionariusze opisowe, jak i karty ewidencyjne 40 mieszkań będących w zakresie badań niniejszego opracowania.

Rozdział VIII: Opisuje wnioski końcowe, będące podsumowaniem wykonanych badań. Zawiera również sporządzoną listę kontrolną dotyczącą stopnia przystosowania przestrzeni mieszkalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych ruchowo.

Na końcu pracy umieszczono bibliografię oraz spis ilustracji.

Faculty of Architecture of the Wrocław University of Science and Technology

Aleksandra Struga, M.A

Architectural adaptation of apartments to the specific needs of people with physical disabilities

Doctoral thesis in the field of architecture and urban planning, written under the supervision of Ph.D. engineer arch. Przemysław Nowakowski

Summary

The study aims to analyze the housing needs of disabled people with motor organ dysfunctions and to propose adaptive solutions in the context of apartments built using large-panel technology. The analysis of the evolution of these needs will be used to determine appropriate functional and spatial solutions.

Chapter I: describes the reasons for taking up the topic of the doctoral thesis and the theses: The motivation to take up the topic was mainly personal experience, i.e. being a disabled person, which requires architectural adaptation of the apartment to the changing health condition. Housing, as a first-need good, is of key importance for an individual's functioning in society and fulfilling social obligations. There is a need to adapt the living space to the individual needs and preferences of users, which becomes a challenge in the context of comprehensive modernization of existing housing resources. The Polish housing economy is struggling with a deficit of suitably adapted apartments, which requires taking actions aimed at increasing the adaptive and functional values of residential buildings. Improving the functional and spatial quality of premises is a priority issue from a social perspective, requiring consideration of the needs of the general public and individual users, which is enabled by ergonomics as an interdisciplinary knowledge. Contemporary civilization development raises public awareness of the social integration of disabled people, posing a fundamental challenge to meet qualitative housing needs by optimizing usable zones in existing buildings.

Chapter II: concerns the evolution of the housing situation in Poland after 1945. It describes the housing situation over the decades from the end of World War II until the political reform in the 1990s.

Chapter III: describes the historical outline of the development of architectural adaptations for people with physical disabilities. It raises issues of the development of elements supporting the functioning of disabled people, such as: elevators, ramps, platforms and wheelchairs

Chapter IV: concerns types of mobility disabilities and their impact on shaping the architectural environment. First, what a mobility disability is described, and then issues regarding the requirements when designing living space for disabled people are discussed.

Chapter V: describes large-panel construction systems (including the most important systems in terms of the topic of the doctoral dissertation).

Chapter VI: concerns issues related to safety aspects in the apartment, i.e. recommended precautions and safety rules in the apartment.

Chapter VII: concerns the analysis of housing needs of people with physical disabilities. This is a key chapter for the entire dissertation, because it contains case studies - extensive descriptive questionnaires, as well as record cards of 40 apartments included in the research of this study.

Chapter VIII: Describes the final conclusions, which are a summary of the research performed. It also contains a checklist regarding the degree of adaptation of the living space to the needs of people with physical disabilities.

At the end of the work there is a bibliography and a list of illustrations.